

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Don Bosco Genk te GENK

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 39057
Instelling Don Bosco Genk
Directeur Marleen BILLEN
Adres Berm 12 - 3600 GENK
Telefoon 089-35.24.16
Fax 089-30.67.10
E-mail info@dbgenk.be
Website <http://www.dbgenk.be>

Bestuur van de instelling VZW Don Bosco Onderwijscentrum
Adres Don Boscolaan 15 - 3050 OUD-HEVERLEE

Scholengemeenschap SGKSO Sint-Maarten
Adres Collegelaan 9 - 3600 GENK
CLB Vrij CLB Regio Genk
Adres Zevenbonderstraat 80 - 3600 GENK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 03-06-2013, 04-06-2013, 05-06-2013, 06-06-2013,
07-06-2013

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 07-06-2013

Datum bespreking verslag met de instelling 02-07-2013

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Hubert Van Tendeloo
Teamleden Lieve Claes
Ria Coenen
William Vroonen

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Bio-esthetiek in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan 2002/022)	8
3.1.1.2 Dameskappen, herenkappen in de studierichting bso derde graad bso Haarzorg (leerplan 2001/047)	10
3.1.1.3 Dameskappen, herenkappen in de derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Haarstilist (leerplan 2005/003)	12
3.1.1.4 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso derde graad Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2011/038).....	14
3.1.1.5 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2012/018).....	16
3.1.1.6 Nederlands in de eerste graad (leerplannen 2010/016, 2010/019)	19
3.1.1.7 Project algemene vakken in bso derde graad (leerplannen 2003/001 en 2012/026)	21
3.1.1.8 Toegepaste economie in bso derde graad Haarzorg en Haarstilist en in tso derde graad Schoonheidsverzorging (leerplan 2008/048)	23
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	25
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	25
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	26
4.1 Welzijn.....	26
4.2 Begeleiding.....	26
4.2.1 Leerbegeleiding	26
4.2.2 Sociale en emotionele begeleiding	27
4.3 Evaluatie.....	28
4.3.1 Evaluatiepraktijk	28
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	31
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	33
6.1 Wat doet de school goed?.....	33
6.2 Wat kan de school verbeteren?	33
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	33
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	34
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	34
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	34
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De school profileert zich als een Salesiaanse school met een aanbod rond de studiegebieden Handel, Lichaamsverzorging, Personenzorg en Sport. Door de invulling van de lessentabel vertrekt de school van een relatief enge A-stroom. Hierdoor stromen bijna uitsluitend meisjes in. De B-stroom is veeleer afgesteld op vervolgonderwijs binnen de school. De school trekt heel wat leerlingen aan die extra aandacht en zorg vragen. Dit brengt uitdagingen op het vlak van het studiepeil met zich mee. De organisatie van het schooljaar is geïnspireerd op het pedagogisch project van het schoolbestuur waardoor er tijdens het schooljaar aandacht is voor een brede waaier van sociale en charitasgeïnspireerde initiatieven. Een keerzijde van de medaille is dat er heel wat effectieve lestijd door verloren gaat.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie uiteenlopend is. Ze voldoet niet voor Nederlands in de eerste graad en toegepaste economie in de derde graad bso Haarzorg / Haarstilst en tso Schoonheidsverzorging. De leerplanrealisatie voldoet voor het specifieke gedeelte in de studierichting bso Verzorging-voeding en in de studierichtingen van de derde graad bso haarzorg, bso Haarstilst en tso Sociale technische wetenschappen en in tso Schoonheidsverzorging. De leerplanrealisatie voldoet niet voor project algemene vakken in de derde graad bso. Een aantal factoren speelt hier mee, waaronder het gebrek aan opvolging van de leerplanrealisatie door het schoolbeleid en de samenstellingen van leerlingen.

Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat het beleid vooral oog heeft gehad voor het draagvlak van het schoolproject en voor de draaglast van het personeel. Veel minder aandacht ging uit naar de bewaking van kwaliteit van de onderwijsprocessen, hoewel de socio-emotionele begeleiding ingebed is in de schoolwerking die eigen is aan het opvoedingsproject van het schoolbestuur.

De leerbegeleiding sluit aan bij dit Salesiaans opvoedingsproject en beschouwt het welbevinden van de leerlingen en het sociaal functioneren als voorwaarden tot leren. Vanuit het gelijkeonderwijskansenbeleid besteedt de school er dus ruime aandacht aan en ze ondersteunt deze visie met heel wat structurele maatregelen. Toch koppelt het beleid geen sturing en opvolging aan deze initiatieven, waardoor het geheel te vrijblijvend is. In de praktijk krijgen leerlingen op klasniveau zeer uiteenlopende ondersteuning in hun leer- en ontwikkelingsprocessen. De school brengt het effect van de begeleidingsacties zelden in kaart. Ook de evaluatiepraktijk is aan gerichte aansturing en opvolging van de beleidskeuzes toe. Het schoolbeleid vertrekt van een duidelijke visie maar spoort de leraren onvoldoende aan om hun evaluatie op de leerplandoelstellingen te richten. De concrete invulling van de evaluaties, de rol van procesevaluatie en de evaluatie als onderdeel van het eigen onderwijsproces laat de school grotendeels over aan de traditie, de eigen inzichten en invullingen van de leraren en/of vakgroepen. In de praktijk blijkt dat de evaluatie voor een aantal vakken nog onvoldoende is afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie is ook te vaak gebaseerd op de beoordeling van het eindresultaat (product). De rapportering is erg verscheiden en is in de meeste gevallen weinig stimulerend en/of oriënterend. Zo bevatten de motiveringen van de B- en C-attesten meestal geen relevante elementen om de oriëntering van de leerlingen te staven. Het leerlingvolgsysteem wordt hiervoor onvoldoende tot niet benut.

De school overtreedt de regelgeving met betrekking tot het aantal evaluatiedagen, de delibererende klassenraad motiveert de B- en C-attesten onvoldoende en motiveert eveneens de uitgestelde beslissingen ontoereikend.

In het kader van interne kwaliteitszorg staat de school in de beginfase van een ontwikkelingstraject. In de school is er een aanzet tot het verzamelen van gegevens, hoewel dit nog niet door alle leraren wordt opgevolgd. De school heeft een sterkte-zwakteanalyse uitgewerkt op basis van een zelfevaluatie. Dit resulteerde in de opzet van een sanctiebeleid, waarvan de implementatie stapsgewijs verloopt. De kwaliteitszorg is niet direct gericht op de les- of klaspraktijk en de leerplanrealisatie. Het welbevinden van de leerlingen scoort relatief goed.

Dagelijkse praktische en organisatorische bekommernissen vragen momenteel de aandacht van het schoolbeleid. De interne kwaliteitszorg is nog niet systematisch georganiseerd vanuit meetbare doelstellingen.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. Zij vertrouwt op het engagement en de beroepsernst van het schoolbestuur om de vastgestelde verbeterpunten bij te sturen. De hiaten in de leerplanrealisatie voor project algemene vakken zijn echter groot en de toepassing van de regelgeving verloopt niet altijd correct. Deze tekorten leiden tot een in de tijd beperkt gunstig advies, dat door de inspectie zal worden opgevolgd.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Nederlands	
Graad 1 B	Nederlands	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging
Graad 3 BSO Haarstilist		dameskappen, herenkappen, toegepaste economie
Graad 3 BSO Haarzorg	project algemene vakken	dameskappen, herenkappen, toegepaste economie
Graad 3 BSO Kantoor	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Organisatiehulp	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Schoonheidsverzorging		bio-esthetiek, toegepaste economie
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		expressie, huishoudkunde, opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 *Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?*

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Bio-esthetiek in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan 2002/022)

Voldoet

De school kan aantonen dat ze de leerplandoelstellingen met voldoende diepgang realiseert. De evaluatie is leerplangericht.

Onderwijsaanbod Het leerplan biedt de mogelijkheid om de theorie te integreren in de praktijk. De vakgroep ontwikkelde voor verscheidene vakonderdelen (make-up, hand-, gelaats-, lichaams- en voetverzorging) erg verzorgd cursusmateriaal. Hierdoor ondersteunt de vaktheorie de praktijk, wat de leerplanrealisatie bevordert.

Door de frequente toepassingen op modellen zijn er voldoende garanties voor een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. Vanaf november voeren de leerlingen van het eerste leerjaar al toepassingen uit op modellen en ook in het tweede leerjaar gebeurt dit frequent. In het tweede leerjaar is er ook aandacht voor het werktempo. Doordat de leerlingen bijna altijd een werkfiche opmaken, evalueren de leraren de beheersing van de noodzakelijke theoretische kennis permanent.

Handverzorging en make-up worden geïntegreerd in de praktijklessen gelaatsverzorging. In de lessen handverzorging is er ook aandacht voor aspecten van nagelstyliste, wat de leerplanrealisatie bevordert. Nog niet alle leerlingen beheersen voldoende het correct lakken van nagels. Het gemis aan aangepaste verlichting en spiegels hypothekeert het leerrendement binnen het vakonderdeel make-up. De aspecten morfologie en visagie worden aangeboden, maar missen door het ontbreken van neutrale verlichting en spiegels het noodzakelijke rendement.

De vakgroep biedt de theorie voor gelaatsverzorging opbouwend en geïntegreerd aan. Door de vele toepassingen op modellen beheersen de leerlingen de noodzakelijke vaardigheden.

De aanpak van de praktijk lichaamsverzorging in het eerste leerjaar is constructief. Vanaf het eerste leerjaar voeren de leerlingen geregeld toepassingen uit op modellen. Ook ontharingstechnieken krijgen voldoende aandacht. De afstemming van theorie op de praktijk is opbouwend en ondersteunt de praktijk. Vanaf het tweede leerjaar is de curriculumopbouw minder duidelijk doordat lichaamsverzorging deels geïntegreerd is in de modellendienst. De inventarisering van leerplangebonden toepassingen m.b.t. lichaamsverzorging is momenteel erg omslachtig en niet functioneel. De toepassingen met apparaten in de lessen lichaamsverzorging zijn veeleer occasioneel, doordat men moet uitwijken naar een externe locatie. Actuele applicaties zoals 'hot stone' worden wel veelvuldig toegepast in de lessen lichaamsverzorging.

In de lessen voetverzorging is het manueel en met apparaten werken op modellen geïntegreerd in het curriculum. De vaktheorie ondersteunt dit leerproces. De doelstellingen m.b.t. kunstnagels en

nagelcorrectietechnieken komen in voetverzorging minder expliciet aan bod.

De school organiseert een aantal verwendagen om de praktijktoepassingen op modellen van diverse vakonderdelen te integreren als een geheel van diensten in het schoonheidsinstituut. De huidige clustering van lessen en/of opdrachten en de samenstellingen met leerlingen van andere studierichtingen voor vakken van de basisvorming weegt op het optimaal aanwenden van deze vorm van praktijkonderricht. Hierdoor is het aantal verwendagen dit schooljaar beperkt.

De school opteert voor een blokstage van een week. Dit stageconcept brengt de leerlingen in contact met het toekomstige werkveld.

Op sommige stagedocumenten ontbreken de datum van ondertekening, het ondernemingsnummer en/of het nummer van het paritair comité. De stageovereenkomst bevat geen stageactiviteitenlijst. Uit het stageschrift blijkt wel dat de leerlingen enkele leerplangerelateerde activiteiten uitvoeren. Verder voeren de stagiairs een aantal specifieke schriftelijke opdrachten uit, zodat ze een beeld krijgen van het toekomstige werkveld. Door het ontbreken van een inventaris van de stageactiviteiten hebben de leraren niet onmiddellijk zicht hebben op de activiteiten van de individuele leerling tijdens de stages.

Uitrusting

De school beschikt over één praktijklokaal voor gelaats- en lichaamsverzorging en één voor voetverzorging. Hierdoor is de bezettingsgraad van de vaklokalen groot.

Er zijn niet altijd voldoende werkposten om alle leerlingen volwaardig te laten participeren aan de les. Dit wordt deels opgevangen door leerlingen opdrachten zoals een handverzorging en/of massageoefening te laten uitvoeren. Voor make-up beschikt de school niet over een voldoende uitgerust praktijklokaal. Voor de realisatie van de leerplandoelstellingen voor handverzorging, gelaatsverzorging en voetverzorging zijn er voldoende apparaten.

De praktijklokalen zijn uitgerust met media (beamers en computers). Het gebruik ervan verschilt naargelang van het lesonderwerp en/of de leraar. Globaal zijn er voor de diverse vakonderdelen voldoende producten beschikbaar.

Evaluatiepraktijk

De vakgroep heeft instrumenten ontwikkeld voor de evaluatie van de praktijk. De opdeling attitudes / vaardigheden is nog niet uitgeklaard. Zo bevat het registratiedocument erg veel attitudes en geeft het geen duidelijk beeld van het beheersingsniveau van de uitgevoerde taken. Momenteel is de procedure erg omslachtig om zicht te krijgen op de vorderingen van de leerling voor dat specifieke vakonderdeel. Hierdoor is dit evaluatie-instrument weinig efficiënt voor de leerbegeleiding.

De leraren volgen het beheersingsniveau van vakspecifieke vaardigheden en het tijdsrendement ook op via het feedbackdocument. Dit document geeft een duidelijk beeld over de vorderingen van de leerling voor dat specifieke vakonderdeel. Het is ook een efficiënt instrument voor de leerbegeleiding.

Door het gebruik van twee verschillende evaluatiedocumenten en doordat de evaluatie van attitudes en vaardigheden veeleer vaag is, vormt de gehanteerde evaluatiepraktijk nog geen concreet beeld van het kennen en het kunnen van de leerling.

Voor de theorie verschilt de evaluatie per leraar. Dit gebeurt deels tijdens de praktijk via de werkfiche en deels via toetsen in de loop van het schooljaar. De examens bieden voldoende garanties dat de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen. De administratie van de resultaten voor mondelinge examens is nog inefficiënt.

Het concept van de geïntegreerde proef omvat diverse praktijkgerichte aspecten van de opleiding met aandacht voor proces en product. De vakgroep bepaalt het programma van de geïntegreerde proef en bewaakt de invulling ervan. Het organisatie-model is geclusterd rond de verscheidene vakonderdelen (zoals make-up, hand-, gelaats-, lichaams- en voetverzorging) met inbegrip van de theoretische component van het vakonderdeel.

In dit concept worden de leerlingen nog veel begeleid. Het plannen van hun eigen werkzaamheden komt in het organisatie-model van de geïntegreerde proef veeleer beperkt aan bod. Het plannen van de eigen werkzaamheden behoort wel tot de organisatie van de verwendag, maar dit is geen onderdeel van de geïntegreerde proef.

Het vak toegepaste economie (bedrijfsbeheer) is geen element van de geïntegreerde proef, terwijl deze studierichting opleidt tot zelfstandige schoonheidsspecialisten.

Leerbegeleiding Door de geborgenheid van het praktijkonderricht en het feit dat leraren gemakkelijk toegankelijk zijn, kunnen leerlingen met problemen steeds bij hen terecht.

Soms ligt de nadruk nog te veel op begeleiden in plaats van de leerlingen uit te dagen.

De evaluatiegegevens van het feedbackdocument bieden voldoende informatie voor remediëring. De bezettingsgraad van de lokalen weegt ook op de efficiëntie van de leerbegeleiding. Hierdoor organiseert de vakgroep de leerbegeleiding meestal buiten de lessen en op vrije momenten. De vakgroep inventariseert het rendement van deze begeleidingsinitiatieven alsook de effecten ervan niet. Ze worden ook niet opgenomen in het leerlingvolgsysteem.

De vakgroep gebruikt de gegevens van de begeleidingsinitiatieven nog onvoldoende om de strategie van de leerbegeleiding bij te sturen.

Personeelsbeheer De opdrachten van een aantal leraren zijn momenteel nog versnipperd over de opleiding tot kapper en schoonheidsspecialist. Bovendien zijn ze weinig stabiel. Dit alles weegt op de samenhang van het curriculum en remt de professionalisering van de leraren af.

3.1.1.2 Dameskappen, herenkappen in de studierichting bso derde graad bso Haarzorg (leerplan 2001/047)

Voldoet

De school kan aantonen dat ze de leerplandoelstellingen voor dames- en herenkappen met voldoende diepgang realiseert. De evaluatie is voldoende leerplangericht.

Onderwijsaanbod De school vertaalt de leerplanrealisatie naar een organisatie-model waarbij dames- en herenkappen evenwichtig aan bod komen, dit in combinatie met salonwerk en altemnerende stages.

Voor de vakonderdelen permanent, kleuren, snit en herenkappen voeren

de leerlingen op regelmatige basis toepassingen uit op modellen. Hierdoor beheersen de meeste leerlingen de leerplandoelstellingen.

Het modellenbestand voor de lessen salonwerk is erg gevarieerd, wat de leerplanrealisatie ondersteunt.

De aanpak van het theoretisch gedeelte is tweeledig. Het vak technologie biedt algemene theoretische aspecten van het leerplan aan. De praktijklessen integreren de specifieke theoretische kennis m.b.t. kleuren , permanent,

De school opteert voor vier uren alternerende stages en twee blokstages van een week op dezelfde stageplaats.

De stagedocumenten zijn administratief niet in orde. Zo ontbreekt op de stageovereenkomst het nummer van het paritair comité en de concrete stagedagen. Ook kon de school voor vorig schooljaar geen

stageactiviteitenlijst voorleggen, dit schooljaar is er een aanzet voor.

De huidige stageadministratie is te omslachtig en laat onvoldoende toe de progressie van de stages op niveau van de individuele leerling efficiënt te bewaken. Uit de stagedocumenten blijkt dat er grote verschillen zijn en dat de stages voor een aantal leerlingen sterk gericht zijn op routinetaken en onderhoud. Voor andere leerlingen houden de stages dan wel weer een meerwaarde in.

Onderwijsorganisatie De huidige samenstelling van de leerlingen van het eerste leerjaar met deze van het specialisatiejaar is een ongelukkige beleidskeuze. Dit probleem wordt deels ondervangen door leerlingen zelfstandig te laten werken, maar hierdoor is er onvoldoende aandacht voor bijsturingen. Het huidige lesconcept zorgt voor planlast en weegt momenteel op het rendement van de leerplanrealisatie.

Uitrusting De uitrusting van de vaklokalen voldoet. De samenstelling in combinatie met salonwerk (toepassingen op modellen) verhindert ergonomisch werken, het efficiënt klasonderricht en de mogelijkheden tot begeleiding en verdieping als differentiatiepraktijk.

De praktijklokalen zijn uitgerust met media (beamers en computers). Het gebruik ervan verschilt naargelang van het lesonderwerp en/of de leraar. Globaal zijn er voor de diverse vakonderdelen voldoende producten en apparaten aanwezig.

Evaluatiepraktijk De vakgroep heeft instrumenten ontwikkeld voor de evaluatie van de praktijk. De opdeling attitudes / vaardigheden is nog niet uitgeklaard. Het evaluatiedocument "modellen" geeft een duidelijk beeld over de vorderingen van de leerling voor dat specifieke vakonderdeel. Het is ook een efficiënt instrument voor de leerbegeleiding. Het registratieformulier wordt gebruikt bij toepassingen op oefenhoofden. Dit evaluatiedocument bevat erg veel attitudes, maar geeft geen duidelijk beeld van het beheersingsniveau van de uitgevoerde taken. Dit alles maakt dat de huidige gehanteerde evaluatiepraktijk niet het concrete beheersingsniveau van de praktische vaardigheden weergeeft. De evaluatie van het theoretisch gedeelte van het leerplan is ook tweeledig. De evaluatie van de theorie aangeboden via het vak technologie gebeurt via toetsen en examens. De specifieke theoretische kennis wordt permanent gemeten doordat de leerlingen bijna altijd een werkfiche opmaken.

De geïntegreerde proef is van een behoorlijk niveau. De uitdaging door de voortdurende wijziging van het leerlingenpubliek en de blijvende aandacht voor kwaliteit maken het noodzakelijk dat de vakgroep de invulling van de geïntegreerde proef jaarlijks bijstuurt. De vakgroep beoogt daarmee een kwaliteitsvolle en modetrend gebonden invulling en een adequate en leerplangerichte evaluatie.

Zo is het huidige concept van de geïntegreerde proef opgebouwd rond proces en product, waarbij de verscheidene vakonderdelen, snit, kleuren herenkappen, ... evenwaardig aan bod komen. De leraren besteden heel wat lestijd aan de realisatie ervan en het begeleiden van leerlingen voor deze proef.

Leerbegeleiding De evaluatiegegevens van het document 'modellen' bieden voldoende informatie voor remediëring. De huidige stagegegevens bieden onvoldoende informatie om leerlingen consequent bij te sturen. De bezettingsgraad van de lokalen, maar ook de samenstelling voor praktijk wegen op de efficiëntie van differentiatiepraktijk en de mogelijkheden voor de leerbegeleiding. Hierdoor organiseert de vakgroep de leerbegeleiding meestal buiten de lesuren en op vrije momenten. De vakgroep inventariseert het rendement van deze begeleidingsinitiatieven alsook de effecten ervan niet. Ze worden ook niet opgenomen in het leerlingvolgsysteem. De vakgroep gebruikt de gegevens van de begeleidingsinitiatieven nog onvoldoende om de strategie van de leerbegeleiding te sturen. Hierdoor ligt de nadruk nog te veel op begeleiden in plaats van de leerlingen uit te dagen.

Personeelsbeheer De opdrachten van een aantal leraren zijn momenteel nog te veel
Personeelsorganisatie versnipperd over de opleiding tot kapper en schoonheidsspecialist. Bovendien zijn opdrachten te weinig stabiel. Dit alles weegt op de samenhang van het curriculum van kapper en remt de professionalisering van de leraren af.

3.1.1.3 Dameskappen, herenkappen in de derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Haarstilist (leerplan 2005/003)

Voldoet

De school kan aantonen dat ze de leerplandoelstellingen voor dames- en herenkappen met voldoende diepgang realiseert. De evaluatie is voldoende leerplangericht.

Onderwijsaanbod De school vertaalt de leerplanrealisatie naar een organisatiemodel rond praktijkoefeningen en het leerbedrijf in combinatie met alternerende stages. Het theoretisch gedeelte is opgesplitst in de praktische taakverdeling en organisatie van het kapsalon en de administratieve aspecten van een kapsalon. De focus ligt vooral op dameskappen, toepassingen van herenkappen op modellen komen veeleer beperkt aan bod. Het modellenbestand voor de lessen salonwerk (overwegend dameskappen) is erg gevarieerd. De aanpak van salonwerk sluit aan bij de realiteit van een kapsalon. De vakgroep inventariseert de diverse toepassingen op modellen zorgvuldig

Door de vele toepassingen op modellen hebben leerlingen inzicht in snittechnieken en beheersen ze de actuele en specifieke snittechnieken. In de lessen praktijkoefeningen ligt de nadruk op langhaartechnieken, wedstrijdwerk (ook voor herenkappen) en de geïntegreerde proef. De vakgroep organiseert een aantal extra praktijkoefeningen buiten de school om de vaardigheden m.b.t. herenkappen te ondersteunen .

De aanpak van het theoretisch gedeelte rond de praktische taakverdeling en organisatie van het kapsalon is opbouwend en leerplangericht. De leerlingen plannen de werkzaamheden voor de salonpraktijk, passen deze aan en werken de financiële administratie van het kapsalon volledig af. De lessen van de administratieve aspecten van een kapsalon zijn te theoretisch opgevat. De gegevens van het leerbedrijf salonwerk worden te weinig benut om de leerplandoelstellingen met de noodzakelijk diepgang te realiseren. Ook de link met het vak toegepaste economie (bedrijfsbeheer) is in Haarstilist nog te beperkt. Nochtans is dit vak een essentieel element van de opleiding. Hierdoor komt de realisatie van de leerplandoelstellingen rond prijsberekening en tarieven vanuit de eigenheid van het zelfstandig uitoefenen van het kappersberoep met onvoldoende diepgang aan bod.

De school opteert voor acht uren alternerende stages en twee blokstages van een week op dezelfde stageplaats.

De stagedocumenten zijn administratief niet in orde. Zo ontbreekt op de stageovereenkomst het nummer van het paritair comité en de concrete stagedagen. Ook kan de school geen stageactiviteitenlijst voorleggen. De huidige stageadministratie is erg omslachtig, waardoor de leraren nog onvoldoende zicht hebben op de vorderingen van de leerlingen tijdens de stages. Hierdoor ontstaan er grote individuele verschillen. Zo zijn de stages voor enkele leerlingen veeleer gericht op routinetaken en onderhoud. Voor de meeste leerlingen houden de stages dan wel weer een meerwaarde in.

Uitrusting De uitrusting van de vaklokalen voldoet. De samenstelling in combinatie met salonwerk (toepassingen op modellen) verhindert ergonomisch werken, het efficiënt klasonderricht en de mogelijkheden van differentiatie. De praktijklokalen zijn uitgerust met media (beamers en computers). Het gebruik ervan verschilt naargelang het lesonderwerp en/of leraar. Globaal zijn er voor de diverse vakonderdelen voldoende producten en apparaten aanwezig.

Evaluatiepraktijk De vakgroep heeft instrumenten ontwikkeld voor de evaluatie van de praktijk. De opdeling attitudes / vaardigheden is nog niet uitgeklaard. Het evaluatiedocument “modellen” geeft een duidelijk beeld over de vorderingen van de leerling voor dat specifieke vakonderdeel. Het is een efficiënt instrument voor de leerbegeleiding.

Het registratieformulier bevat erg veel attitudes, maar geeft geen duidelijk beeld van het beheersingsniveau van de uitgevoerde taken. Momenteel is de procedure te omslachtig om zicht te krijgen op de vorderingen van de leerling voor dat specifieke vakonderdeel. Hierdoor is het geheel weinig efficiënt in de leerbegeleiding .

Dit alles maakt dat de huidige gehanteerde evaluatiepraktijk niet het concrete beheersingsniveau van de praktische vaardigheden weergeeft. De evaluatie van de theorie is verscheiden. De evaluatie van specifieke theoretische kennis gebeurt permanent via het opmaken van de werkfiche. De evaluatiepraktijk voor het theoretisch gedeelte rond de praktische

taakverdeling en organisatie van het kapsalon is gespreid over het schooljaar. De evaluatie van de cluster rond de administratieve aspecten is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen.

De geïntegreerde proef is opgebouwd rond proces en product, maar biedt nog geen uitdagingen zoals het plannen van eigen werkzaamheden binnen een bepaalde tijd.

De geïntegreerde proef is vooral opgebouwd rond dameskappen met als belangrijkste item 'metamorfose'. Dit onderwerp is van een behoorlijk niveau. De vakgroep beoogt daarmee een kwaliteitsvolle en modetrendgebonden invulling van de geïntegreerde proef en een adequate en leerplangerichte evaluatie ervan. In het huidige concept komen herenkappen en toegepaste economie (bedrijfsbeheer) niet voor. Nochtans leidt de studierichting haarstijl op naar zelfstandige dames- en herenkappers.

Leerbegeleiding De evaluatiegegevens van de documenten modellen bieden voldoende informatie voor remediëring. De huidige stagegegevens bieden onvoldoende informatie om leerlingen consequent bij te sturen. De bezettingsgraad van de lokalen, maar vooral de samenstelling voor praktijk wegen op efficiëntie van de leerbegeleiding. Zo organiseren leraren de leerbegeleiding vaak buiten de lesuren en op vrije momenten. Soms ligt de nadruk nog te veel op begeleiden in plaats van de leerlingen uit te dagen. De leraren noteren het rendement van deze begeleidingsinitiatieven alsook de effecten ervan niet, ook niet in het leerlingvolgsysteem. Zo gebruikt de vakgroep onvoldoende de gegevens van de begeleidingsinitiatieven om de strategie van de leerbegeleiding te sturen.

3.1.1.4 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso derde graad Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2011/038)

Voldoet

De school kan aantonen dat ze de leerplandoelstellingen in voldoende mate realiseert. Dit blijkt uit een evenwichtig en leerplangericht onderwijsaanbod. De resultaten bij de leerlingen zijn aanvaardbaar.

Onderwijsaanbod De school realiseert de leerplandoelen van expressie en huishoudkunde vanuit de werkvorm 'integrale opdrachten'. De thema's in deze opdrachten sluiten nauw aan bij de leerinhouden en de doelstellingen van de verschillende componenten. Voor het vak opvoedkunde zijn er afzonderlijke lesuren. De realisatie van de doelen voor expressie gebeurt aan de hand van de verschillende thema's in de integrale opdrachten. De opdrachten zijn goed gestoffeerd en voorzien van duidelijke instructies, ze getuigen van een zinvolle invulling. De leerlingen maken kennis met een waaier aan kunst- en expressievormen. Ze krijgen ruime kansen om deze op een gepaste wijze te exploreren, toe te passen en hierop te reflecteren. Ook voor de doelen rond presenteren is er voldoende aandacht. Voor de contexten muziek, lichaamsbeweging en dans zijn de invullingen veeleer beperkt. De leerlingenresultaten tonen een degelijk niveau aan. De leerplanrealisatie voor voeding neemt een aanzienlijke plaats in binnen de uitwerking van de integrale opdrachten en is van een degelijk niveau. Er is ruime aandacht voor de doelen in verband met voedingsvoorlichting,

voedingsmiddelen en voedingsstoffen. De doelen gerelateerd aan het plannen, voorbereiden en bereiden van een maaltijd vormen de kern van de opdrachten. Leerlingen krijgen aanzetten tot het gebruik van ICT en bronnenonderzoek. Iedere opdracht is voorzien van duidelijke criteria en van een zelfevaluatieformulier. Het aanpassen van recepten (doelstelling 7) aan de verschillende doelgroepen gebeurt nog niet optimaal. Dit geldt ook voor de competentie 'eigen leren/studieloopbaan in handen nemen'. Het studiemateriaal voor opvoedkunde is volledig afgestemd op de leerplandoelen en biedt voldoende diepgang. Het cursusmateriaal is voorzien van bijlagen met actuele artikels, taken en individuele- en groepsopdrachten. De leerlingen kunnen zo de leerinhouden toetsen aan casussen en aan de leer- en leefomgeving. Het niveau van de cursus is niet hoog genoeg om het studiepeil en het zelfgestuurd leren van de leerlingen te verhogen. De competentie rond het onderzoeken van sociaal wetenschappelijke onderwerpen krijgt voldoende aandacht binnen de integrale opdrachten. Hierdoor ontstaat zowel een ondersteunende als een stimulerende factor tussen beide componenten. De slaagkansen in het vervolgonderwijs liggen beduidend lager dan het gemiddelde van de referentiescholen. Enerzijds is dit te verklaren door de instroom die maatschappelijk zwak is, anderzijds is het studiepeil van het aanbod niet erg hoog.

Uitrusting Voor voeding kan men een beroep doen op een goed uitgeruste didactische keuken. Voor de werkvorm integrale opdracht zijn er meerdere lokalen en zijn multimedia en ICT beschikbaar. Voor opvoedkunde is er geen polyvalent lokaal voor het oefenen van communicatieve en sociale vaardigheden, opzoekingswerk en groepswork, zoals de leerplannen voorschrijven. De lessen hebben plaats in lokalen die te klein zijn voor het efficiënt gebruik van actieve werkvormen. Leermiddelen en documentatie die de leerplanrealisatie voor opvoedkunde ondersteunen zijn niet standaard aanwezig.

Evaluatiepraktijk De leerplandoelen voor voeding en expressie worden via de integrale opdrachten in een systeem van permanente evaluatie beoordeeld. De vakgroep hanteert hiervoor een zelfontwikkeld evaluatiesysteem met scores en commentaren. Dit geeft een totaalbeeld van de leerlingen, zowel voor de competenties als voor de specifieke doelen rond voeding en expressie. De leraren zetten deze gegevens om in een cijfer voor het rapport. Op deze wijze gaat er belangrijke informatie verloren. De afstemming op de leerplandoelen van de toetsen en examens voor opvoedkunde is nog niet optimaal. Toepassingsgerichte taken en opdrachten maken op een evenwichtige basis deel uit van de evaluatie. Een minpunt is het hergebruik van examenvragen waardoor de validiteit in het gedrag komt. De leerlingresultaten voor opvoedkunde zijn behoorlijk tot goed. De geïntegreerde proef staat volledig in het teken van de integrale opdrachten. Het thema 'studieloopbaan' vormt de basis van dit langlopend project waarbij de verschillende componenten aan bod komen. De leerlingen tonen binnen het thema aan dat ze in staat zijn om sociaal- en natuurwetenschappelijk onderwerp te onderzoeken. In het teken van het exploreren van studie- en beroepsmogelijkheden doen de leerlingen gedurende vijf dagen ervaring op in een zelfgekozen stageplaats. Zij krijgen hierbij doordachte opdrachten in functie van de geïntegreerde proef en

kunnen rekenen op een begeleiding. De leerlingen kunnen terugvallen op degelijk uitgewerkt ondersteuningsmateriaal. In verhouding tot de opgezette leerprocessen is de opdracht sterk leraargestuurd en zijn de verwachtingen ten aanzien van de opdrachten veeleer laag.

Rapporteringspraktijk De leerprestaties worden vanuit de werkvorm integrale opdrachten per competentie aan de hand van een cijfer gerapporteerd aan de leerlingen en hun ouders. Een transparant overzicht over de mate waarin de leerdoelen van expressie en voeding bereikt worden, ontbreekt. De wijze van rapporteren laat tevens niet toe de tussentijdse leervorderingen doorheen het schooljaar op te volgen en op het einde een overzichtelijke balans op te maken van de bereikte leerdoelstellingen. Ouders die dit wensen en over de digitale mogelijkheden beschikken kunnen zich via het logboek van hun kind enig beeld vormen over de dagelijkse voortgang en de reflecties hierop.

Leerbegeleiding De leraren begeleiden de leerlingen nauwgezet in hun leerproces. Wanneer leerlingen voor bepaalde competenties nauwelijks groei vertonen, bieden de leraren meestal enkel remediërende maatregelen aan en in sommige gevallen kan dit leiden tot een vakantietaak. De preventieve leerbegeleiding is nog niet optimaal. De vakgroep heeft werk gemaakt van een degelijk evaluatiesysteem en bijhorende vakcommentaren. Door het ontbreken van leerlijnen, van de tweede naar de derde graad en binnen de derde graad missen de leraren kansen om het studieniveau te verbeteren en om de studiehouding en studiekeuze nog beter te begeleiden.

3.1.1.5 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2012/018)

Voldoet

De realisatie van de leerplandoelstellingen voldoet. Dit blijkt uit een evenwichtig en leerplangericht aanbod. De evaluatie is voor de meeste componenten voldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod De school maakt gebruik van een degelijk planningsdocument om de negen algemene doelstellingen efficiënt te verdelen over de verschillende componenten. De vakgroep behoudt hiermee het overzicht op de component overschrijdende en de component specifieke leerplandoelen. Zo komen algemene doelstelling (AD) 1, AD2 en AD3 rond kwaliteitsbewust handelen, communiceren in een 1-1 relatie en werken in groep op een evenwichtige wijze in alle componenten aan bod. De leraren hebben oog voor zowel de exploratie en ondersteunende kennis van deze doelen binnen bepaalde componenten, als het toepassingsgerichte gebruik ervan over de componenten heen. De leraren maken gebruik van leerboeken of delen daarvan, die ze mondjesmaat aanvullen met zelfontwikkeld materiaal en audiovisuele ondersteuning.

De leerdoelen rond 'zorg dragen voor de gezondheid en het welzijn' (AD4) krijgen een sterk theoretische benadering, wat soms haaks staat op het profiel van de leerlingen en de geest van het leerplan. Sommige leerinhouden krijgen meer verdieping dan de leerplandoelen vragen waardoor de resultaten onder druk komen te staan. Anderzijds krijgt het aandeel van deze component binnen de projectwerking een meer

toepassingsgerichte benadering.

Voor het bereiken van de doelen rond 'het ondersteunen van (ped)agogische activiteiten' (AD5) vertrekken de leraren vanuit toepassingsgerichte contexten. Het gebruikte leerboek, de zelf ontwikkelde documenten en de audiovisuele documentatie vormen hierbij de ondersteuning. De leraren hebben oog voor de leefwereld van de leerlingen en het profiel van de studierichting. De vakgroep heeft projecten ontwikkeld waarbij de leerlingen praktijkgerichte ervaringen kunnen opdoen bij verschillende doelgroepen.

Het aanbod met betrekking tot AD6 'binnen een welomschreven opdracht een maaltijd plannen, voorbereiden en bereiden' is toereikend. De doelen rond voedingsvoorlichting krijgen voldoende aandacht. De opbouw van de lesinhouden is erop gericht dat alle leerplandoelen geïntegreerd aan bod komen. De leerlingen krijgen kansen om begeleid zelfstandig te werken aan de hand van een stappenplan.

Voor AD7 'zorg dragen voor lokalen, keuken en leefruimten' en AD8 'zorg dragen voor linnen' gaat voldoende aandacht naar de begripsomschrijvingen, de gezonde leefstijl, de productkennis, maatschappelijke tendensen en de onderlinge samenhang ervan. Kennismaking met reinigings- en onderhoudssystemen in de groothuishouding en met de context waarin ze gehanteerd worden, krijgt onder andere aandacht via de projectwerking. Voor het bereiken van de toepassingsgerichte doelen stelt zich een probleem in de voorziening (zie infrastructuur). Hierdoor komen sommige doelen niet steeds op een gepaste wijze aan bod, zoals onder andere: lokalen onderhouden, wasgoed ophangen, drogen en strijken. Leerlingen geven terecht aan dat ze, door deze steeds opnieuw bevuilde technieklokalen, soms het gevoel hebben als onderhoudsploeg dienst te doen.

Via een degelijke projectwerking en studiebezoeken krijgen de leerlingen voldoende kansen om zich te oriënteren binnen de directe en de indirecte zorg, o.m. met het oog op hun verdere studie- en beroepskeuze (AD9). De bijbehorende opdrachten benaderen de verschillende algemene doelen. Ze stimuleren de leerlingen om in contact te komen met verschillende vormen van beroepsuitoefening en de bijbehorende competenties en vereisten. De verschillende doelgroepen en werkcontexten zijn nog te beperkt om te komen tot een ruimer oriëntering.

Binnen alle componenten tracht men de leerinhouden profielgericht in te vullen en vorm te geven vanuit het oogpunt van de zelfzorg en de mantelzorg. De vakgroep heeft nog onvoldoende werk gemaakt van verticale en horizontale leerlijnen waardoor leerinhouden niet altijd op elkaar zijn afgestemd. Zo komen de doelen rond gezonde voeding zowel in de component 'zorg voor voeding' als in de component 'zorg voor gezondheid' even diepgaand aan bod, wat overlapping tot gevolg heeft.

Uitrusting De didactische keuken is voorzien van het nodige basismateriaal en voldoet ruim aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Men gebruikt een lokaal in de kelderverdieping dat niet voldoet aan de geldende normen rond veiligheid (zie verslag veiligheid WZB). De minimale voorzieningen

voor zorg voor onderhoud en linnen zijn aanwezig. Er zijn echter onvoldoende voorzieningen voor koud en warm water. Het lokaal is ingericht voor techniek, er staan werkbanken en het is er stoffig. Leerlingen raken in onveilige situaties wanneer ze sommige materialen moeten bereiken.

In de meeste lokalen is dataprojectie ter beschikking en zetten de leraren deze functioneel in. Voor de doelstellingen rond het opzoeken en verwerken van informatie kan men gebruik maken van een vooraf te reserveren computerlokaal. De mogelijkheden tot ICT-integratie blijven echter beperkt.

Voor de doelstellingen rond communicatie zijn er gewone klaslokalen. De ruimte is hier te beperkt wat rollenspelen en actieve werkvormen afremt.

Evaluatiepraktijk De leraren werken met een zelfontworpen digitaal evaluatiesysteem. Dit systeem laat hen toe om per component een score aan de verschillende doelstellingen te geven en deze te voorzien van gerichte commentaren en remediëringen. Hierbij is er aandacht voor proces- en productevaluatie, kennis, vaardigheden en vakgebonden attitudes. De leraren krijgen via dit systeem een totaalbeeld over de evolutie van de leerling. Tot hiertoe zetten de leraren deze score om tot een cijfer voor het rapport waardoor er belangrijke informatie verloren gaat.

In de meeste componenten maakt men gebruik van permanente evaluatie en zijn de evaluatiecriteria zichtbaar. Bij de projectwerking gebruikt de vakgroep een instrument voor zelfevaluatie naast de leraargestuurde evaluatie. De evaluatie van de meer theoretische leerinhouden (voornamelijk binnen AD4 en AD5) verloopt nog vrij traditioneel via toetsen, taken en overhoringen van grotere gehelen. Het beheersingsniveau van de vragen komt niet steeds overeen met de leerplandoelstellingen. De vragen van recente toetsen tonen in dit verband een gunstige evolutie aan.

Rapporteringspraktijk De rapportering is afgestemd op het leerplan en gebeurt volgens de negen algemene doelen. Zoals vermeld onder evaluatiepraktijk, worden de scores uit het evaluatiesysteem voor de rapporten omgezet in een cijfer. Er zijn duidelijke afspraken over de puntenverdeling en de weging van de verschillende beoordelingen bij het opmaken van de punten voor de rapporten. Het niet zichtbaar maken van het eigen evaluatiesysteem op de rapporten maakt het minder transparant voor ouders en leerlingen. Hierdoor gaat gerichte vakinformatie en het zicht op de evolutie t.a.v. de doelstellingen binnen de verschillende componenten verloren.

Leerbegeleiding Het lerarenteam begeleidt en coacht de leerlingen met zorg. Er is vooral aandacht voor remediërende leerbegeleiding. De preventieve leerbegeleiding is onvoldoende uitgewerkt. Werkvormen blijven beperkt en vooral de mogelijkheid tot binnenklasdifferentiatie is nog onvoldoende benut. De leraren bieden voldoende sturing tijdens het uitvoeren van oefeningen en opdrachten.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep heeft zowel formeel als informeel op regelmatige basis overleg. De samenwerking binnen de vakgroep vormt een stevige basis om de professionaliteit te verhogen. De leraren doen een beroep op de pedagogische begeleiding om het gebruik van de integrale leerplannen voortdurend bij te sturen. In de leerlijnen binnen de tweede graad is de stijgende moeilijkheidsgraad niet uitgewerkt.

3.1.1.6 Nederlands in de eerste graad (leerplannen 2010/016, 2010/019)

Voldoet

De school kan aantonen dat ze de eindtermen in voldoende mate realiseert en de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate nastreeft. Alle leerplancomponenten komen vrij evenwichtig aan bod.

Onderwijsaanbod In de A-stroom komen de verschillende componenten van het leerplan (taalvaardigheid, taalbeschouwing en aanzet tot literaire competentie) voldoende evenwichtig aan bod. De nadruk ligt op de communicatieve functie van de taal. De vernieuwende inzichten van het leerplan zijn echter nog niet volledig doorgesijpeld in de onderwijspraktijk. Gecombineerde en uitdagende taalopdrachten met een sterkere gerichtheid op de taalvaardigheden komen nog niet aan bod. In de B-stroom neemt de vakgroep de praktische taalvaardigheid van de leerlingen als uitgangspunt voor het opbouwen van het curriculum. Het onderwijsleerproces is overwegend communicatief en vaardigheidsgericht. Alle taalvaardigheden komen aan bod, maar niet steeds in een evenwichtige verhouding. Leraren hebben aandacht voor de taalvaardigheden die de leerlingen nodig hebben in hun dagelijks leven, zoals het voeren van een telefoongesprek, informatie inwinnen, formulieren invullen en instructies begrijpen. De vakgroep van de eerste graad ziet taalbeschouwing nog niet als een middel om leerlingen taalverschijnselen te laten ontdekken en hen te laten reflecteren over hun taalgebruik en de achterliggende taalsystematiek. De leraren bieden spelling, woordenschat en grammatica nog te vaak buiten zinvolle contexten aan. De productieve taalvaardigheden komen wel regelmatig aan bod, maar nog onvoldoende vanuit een doelgerichte en geïntegreerde visie op het taalvaardigheidsonderwijs. De meeste leraren benadrukken de leesvaardigheid vrij sterk, waardoor de ruimte voor de ontwikkeling van de andere taalvaardigheden beperkt is. De criteria waaraan een spreek- of schrijfofdracht moet voldoen, zijn vaak nog onvoldoende omschreven en bekend bij de leerlingen. De vakgroep heeft hier rond nog geen gelijkgerichte afspraken gemaakt of concrete criteria vastgelegd. Tegelijk is er geen geleidelijke opbouw van de taalbeheersing, waardoor er nog onvoldoende diepgang is en het algemeen niveau matig blijft.

Uitrusting Het schoolbeleid stimuleert taalgericht en communicatief onderwijs met een aantal initiatieven uit het gelijke onderwijskansenbeleid, maar de leraren maken hier weinig gebruik van. De school houdt de grootte van de meeste lesgroepen beperkt. Desondanks passen de leraren niet consequent activerende werkvormen toe. Ze hanteren geen interactieve klasopstelling om de inbreng van de leerlingen te verhogen. Kijk- en luistervaardigheid krijgen regelmatig oefenkansen via multimedia. De (woorden)boeken en de didactische uitrusting waarover de Nederlandse lessen volgens het leerplan moeten kunnen beschikken, zijn niet in alle de lokalen aanwezig.

Evaluatiepraktijk

Er zijn heel wat tekorten in de evaluatiepraktijk. De vakgroep kan te weinig aantonen dat de evaluatie voldoende transparant is. De leraren verzamelen niet systematisch gegevens over de evaluatie van spreken en gesprekken voeren. Er is een overzicht van de resultaten dagelijks werk zonder onderverdeling, met als gevolg dat het niet duidelijk is of men voldoende evaluatiegegevens heeft over alle onderdelen van de leerplannen. De rubrieken in de examens verwijzen naar thema's die met leerinhouden te maken hebben en niet met leerplancomponenten. De puntenverdeling over de leerplancomponenten gebeurt niet gelijkgericht en komt in een aantal gevallen niet overeen met het belang dat de leerplannen toekennen aan de vaardigheden. Tegen de schoolvisie op evaluatie in organiseert de vakgroep toch examens voor de B-stroom.

De evaluatiepraktijk is onvoldoende valide. Omdat de vakgroep de taalvaardigheden nog te weinig geïntegreerd of in grotere taalopdrachten aanbiedt, is ook de evaluatie ervan te gefragmenteerd en te productgericht. Men maakt hierbij gebruik van criteria die mogelijkheden bieden voor procesevaluatie. Sommige leraren verwarren leesvaardigheid evalueren al eens met het toetsen van taalbeschouwing. Men peilt niet systematisch naar de verwerving van strategieën en de beheersing van leerplandoelstellingen. Sommige vragen, ook in de toetsing van vaardigheden, hebben een overwegend reproductief karakter zodat ze het kopiërende en beschrijvende niveau niet overstijgen.

De vakgroep gebruikt de vakattitudes nog te weinig om het klasmanagement te bewaken en om leerlingen te leren reflecteren over het leerrendement. Vormen van zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau zijn nog geen gemeengoed in de context van het vaardighedsgerichte leren.

De leerlingresultaten komen overeen met de globale resultaten, wat betekent dat er relatief weinig tekorten zijn. Ze geven echter een onvolledige indicatie van de mate waarin de doelstellingen met betrekking tot vaardigheden al dan niet bereikt zijn.

Leerbegeleiding

De school levert inspanningen om de talige beginsituatie van de leerlingen in kaart te brengen. De vakgroep gaat zelf niet gericht aan de slag met de verzamelde gegevens, maar verwijst systematisch door naar de structurele remediëring via het gelijkeonderwijskansenbeleid. Op het vlak van preventieve leerbegeleiding (leren leren) zijn er nog geen expliciete afspraken.

Leraren ondersteunen en begeleiden de leerlingen in voldoende mate. De OVUR-procedure (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) heeft ingang gevonden. De leraren schrijven geregeld commentaar in de rapporten, maar meestal zonder gerichte feedback en remediëring. Er zijn geen aanzetten voor het gebruik van de elektronische leeromgeving in de ondersteuning van het leerproces. De vakgroep maakt geen gebruik van de mogelijkheden voor het aanbieden van extra taken of oefeningen in het kader van binnenklasdifferentiatie.

Deskundigheidsbevordering

Het beleid stimuleert de samenwerking tussen leraren en ondersteunt dit via de opvolging met feedback van de vakverslagen. De aansturing richt zich vooral op formele en niet op inhoudelijke aspecten. De leraren werken samen om hun werkplanning en hun evaluatie in gezamenlijk overleg op te stellen. Men maakt nog weinig gebruik van de meerwaarde die een

samenwerking met andere taalvakken kan betekenen. De vakgroep volgde nascholing rond de vernieuwde eindtermen, maar zette die nog niet om in de les- en de evaluatiepraktijk. Op het vlak van interne kwaliteitszorg nam de vakgroep nog geen initiatieven.

3.1.1.7 Project algemene vakken in bso derde graad (leerplannen 2003/001 en 2012/026)

Voldoet niet

De school kan niet aantonen dat ze de eindtermen in voldoende mate realiseert. De graadklassen belemmeren de systematische opbouw van de 4 leerlijnclusters. De evaluatiepraktijk is eenzijdig gericht op een beperkt aantal leerplandoelen en is bijgevolg niet valide. Het algemeen beheersingsniveau van de leerlingen overstijgt nauwelijks dit van de tweede graad.

Onderwijsaanbod Het aanbod is onvoldoende afgestemd op de algemene leerplanprincipes. De vakgroep heeft geen visie geformuleerd rond het versterken van het maatschappelijk bewustzijn en het weerbaar maken van de leerlingen. Het curriculum richt zich daarvoor te weinig op de ontwikkeling van vaardigheden, strategieën en attitudes in de schoolse en maatschappelijke context.

Het beheersingsniveau voldoet niet voor heel wat leerlingen. Een aantal scoort vooral zwak op de doelstellingen onder 'functionele taalvaardigheid'. De leraren benadrukken hierbij begrip en lezen en taalbeschouwende aspecten (spelling en woordenschat). Spreken en luisteren worden occasioneel en niet voldoende doelgericht behandeld. De schrijfvaardigheid heeft zelden een functioneel karakter. De leerlingen leren onvoldoende reflecteren over hun eigen taalgebruik.

De rekenvaardigheid is nog te vaak een apart leerstofonderdeel zonder contextuele inbedding. Via de themakeuze krijgen tijd- en ruimtebewustzijn voldoende ruimte. De leerlingen leren werken met de atlas en de actualiteit wordt regelmatig in de lessen geïntegreerd.

Informatieverwerking en -verwerking gebeurt aan de hand van tekst- en beeldmateriaal, zowel uit klassieke als uit ICT-bronnen.

De grootste tekorten met betrekking tot de eindtermclusters liggen op het vlak van de organisatiebekwaamheid, het verhogen van de maatschappelijke weerbaarheid en het invullen van verantwoordelijkheid door de leerlingen. Algemene maatschappelijke verschijnselen komen aan bod via de themakeuze, maar de relevantie om zelfstandig te kunnen functioneren binnen hun leefwereld en de maatschappij krijgt onvoldoende nadruk. De leerplanvisie om de leerlingen taakgericht en zelfstandig te laten werken aan complexe opdrachten, is ontoereikend aanwezig. Hiervoor ontbreken projectmatige open onderwijsleersituaties (leerplan p. 6). Het gevolg is dat de leerling zelf onvoldoende (leer)verantwoordelijkheid krijgt. Het gaat hierbij om vaardigheden met betrekking tot problemen oplossen en werken in teamverband.

De vakgroep heeft ervoor gekozen om niet meer bij te dragen aan de geïntegreerde proef. De graadklassen waren een belemmerende factor en bovendien hield de beoordeling onvoldoende rekening met de inbreng van het vak.

De vakgebonden attitudinale eindtermen en doelstellingen krijgen voldoende expliciete aandacht.

Onderwijsorganisatie	De school kiest ervoor om graadklassen voor project algemene vakken in de derde graad te organiseren, waarbij men het leerplan volgens een tweejaarlijkse cyclus aanbiedt en evalueert. Hierdoor worden de 4 leerlijnclusters (leerplan p.8) niet binnen de graad gerealiseerd. Er is geen differentiatie om de heterogeniteit van de klassengroep te compenseren. De leraren leggen geen verschillende accenten in leerinhouden, de snelheid van verwerking, de mate van zelfstandigheid die van de leerling wordt gevraagd, de aard en de complexiteit van de opdrachten. Er zijn ook geen verschillen in de evaluatiemethodieken die hieraan gekoppeld zijn. Zeker bij zittenblijvers en instromers kan de school niet aantonen dat de attestering valide is. Voor deze leerlingen zijn er geen individuele leertrajecten die de leerplanrealisatie aantonen. Het beleid levert inspanningen om project algemene vakken te organiseren in blokken van aaneensluitende lesuren en creëert op die manier gunstige randvoorwaarden om met actieve werkvormen aan de slag te gaan, gastsprekers uit te nodigen en de lokale context als bron van levensecht leren te exploreren. De leraren maken hier ook gebruik van. Er zijn voldoende initiatieven om de eindtermen 'maatschappelijke participatie' in de lokale context te realiseren. Taalgericht vakonderwijs is echter nog geen gemeengoed.
Uitrusting	De school beschikt over goed uitgeruste vaklokalen. De didactische aankleding ervan is voldoende leerkrachtig voor de opbouw van ervaringen naar selectie- en informatievaardigheid bij de leerlingen en de groei naar zelfstandigheid bij het leren. Leraren beschikken over modern audiovisueel materiaal. Leerlingen kunnen opdrachten waarbij ondersteuning door ICT nodig is, uitvoeren.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie is onvoldoende valide. Ze dekt slechts een beperkt aantal leerplandoelen. Te vaak richt de toetsing zich op kennisreproductie en de cognitieve beheersing van grotere gehelen. De vakgroep heeft criteria voor de diverse vaardigheden vastgelegd en evalueert ze met beoordelingsschema's. De verwachtingen en het beheersingsniveau zijn voldoende geëxpliciteerd. Evaluatievormen zoals zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau zijn nog geen gemeengoed. Hoewel transparante evaluatiecriteria voorhanden zijn, hebben de leerlingen zelf weinig inbreng in de evaluatie. Dit ontnemt hen kansen op zelfreflectie over eigen prestaties en attitudes. De evaluatie is onvoldoende transparant. Tegen de schoolvisie op evaluatie in organiseert de vakgroep toch examens voor het bso. Er is geen duidelijke puntenverdeling en geen koppeling met leerplandoelen of eindtermen. Heel wat leerlingendocumenten worden onzorgvuldig gearchiveerd of ontbreken. Het veelvuldig gebruik van meerkeuzevragen hypothekeert de betrouwbaarheid. Met meerkeuzevragen kan men immers nooit met zekerheid te weten komen of een leerling het antwoord kent, dan wel of het antwoord geraden of door eliminatie van de mogelijkheden gevonden werd. Soms moet de leerling uitleg geven bij zijn antwoord, waardoor ook denkprocessen in de evaluatie aan bod komen, wat essentieel is bij inzichtsvragen en vraagstukken. Heel wat vragen komen echter letterlijk uit het lesmateriaal en werden al gebruikt voor toetsen. Sommige opdrachten worden ook in de tweede graad gebruikt. De klassikale resultaten voldoen. Individuele tekorten voor het vak sporen

meestal met tekorten voor andere vakken. De resultaten geven echter slechts een beperkte indicatie van de mate waarin de doelstellingen al dan niet bereikt zijn.

Leerbegeleiding Het leerklimaat is overwegend aangenaam en de leerlingen worden betrokken bij het leerproces. De grootte van de klasgroepen is nog net conform de vereisten van het leerplan (p. 5) en biedt voldoende ruimte voor inbreng en interactie. De leraren maken hier gebruik van. De leerlingen zijn nog niet vertrouwd met vormen van zelfgestuurd leren en met activerende werkvormen. Ze krijgen onvoldoende uitdagingen om meer verantwoordelijkheid te nemen met betrekking tot organisatiebekwaamheid en het opbouwen van weerbaarheid. Er is weinig tot geen aandacht voor de inkleuring van leerinhouden naar de specificiteit van de studierichtingen. De vakgroep heeft geen eenduidige visie op de ondersteunende functie van project algemene vakken in andere vakken. De leraren maken nog geen gebruik van het leerplatform om te differentiëren voor leerlingen met leerachterstanden. Voor inhaallessen en remediëringsoefeningen verwijzen ze systematisch door naar de structurele remediëring via het gelijkeonderwijskansenbeleid. De leraren schrijven soms commentaar in de rapporten, maar dan zonder gerichte feedback en remediëring.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep staat open voor professionalisering en zelfevaluatie. Men volgt geregeld vakgerichte en algemeen pedagogische nascholing. In de vakgroepwerking is er aandacht voor reflectie. Dit heeft echter nog niet geleid tot bijstellingen in het aanbod, de organisatie of de evaluatie.

3.1.1.8 Toegepaste economie in bso derde graad Haarzorg en Haarstilist en in tso derde graad Schoonheidsverzorging (leerplan 2008/048)

Voldoet

De school kan op basis van een algemene checklist aantonen dat ze de leerplandoelstellingen in voldoende mate realiseert. De evaluatie voldoet. Het bijkomende attest over de basiskennis van het bedrijfsbeheer (SO/2008/01) wordt rechtmatig uitgereikt.

Onderwijsaanbod Door gebruik te maken van eigen ontwikkeld cursusmateriaal slaagt de vakgroep er in om de uitgebreide leerplaninhouden bondig, doelgericht en voldoende studierichtinggekleurd aan te bieden. Een stabiele opdrachtenverdeling waarborgt de continuïteit en coherentie in de leerstofbehandeling. In de derde graad Haarzorg / Haarstilist komt het vak toegepaste economie deels aan bod in het vak Leersalon en salonwerk. De efficiëntie van deze integratie is niet optimaal (zie verslag 3.1.1.3) De leraren werken echter nog onvoldoende leerplanbewust. Het hoofddaccent ligt nog op een veeleer theoretische leerstofoverdracht en minder op het opzoeken, het zelf actief aan de slag gaan en het kunnen toepassen van de leerstof, zoals het leerplan aanbeveelt. Het beheersingsniveau van leerinhouden en basisdoelstellingen heeft niet altijd voldoende diepgang. In de loop van het schooljaar gaan de leraren vaak voorbij aan de richtinggevende lestijden die het leerplan bij elk onderdeel vermeldt. Allerhande activiteiten op schoolniveau, maar ook een beperkt lesrendement hypothekeren de leerplanrealisatie. De doelstelling van de

leerstof bedrijfsbeheer is het opstellen van een ondernemingsplan maar over een mogelijke implementatie van procesgerichte deelopdrachten hiervoor in bijvoorbeeld de geïntegreerde proef heeft de vakgroep nog onvoldoende nagedacht.

De jaarplanning is een opsomming van de leerboekinhouden en is weinig informatief. Werkvormen, leerinhouden gekoppeld aan opdrachten, taken en toetsen krijgen geen plaats in de planning.

Een individuele checklist per leerling ontbreekt. Er is wel een algemene checklist van de bestudeerde leerinhouden, maar deze vermeldt enkel welke leerinhouden in welk vak worden behandeld zonder hierbij een datum te vermelden. Een inventarisatie van verworven competenties ontbreekt. Op deze wijze is de verantwoording van de afwerking, gekoppeld aan het eventueel doorgeven van deze informatie aan andere onderwijsinstellingen, moeilijk.

Uitrusting De materiële uitrusting volstaat. ICT-toepassingen en het gebruik van het elektronisch leerplatform zijn nog beperkt. Nog te sporadisch werken de leerlingen met levensechte documenten zoals actuele teksten, socio-economische artikels en praktijkdocumenten.

Evaluatiepraktijk De toetsen weerspiegelen de behandelde leerstof, maar tevens de lacunes in de leerplanrealisatie. De evaluatiepraktijk is beperkt valide op het vlak van beheersingsniveau en normstelling. Hoewel het leerplan vaardigheden en vakattitudes vermeldt, worden deze niet systematisch geobserveerd en geëvalueerd. Er komen veel vragen voor die niet beantwoorden aan een leerplandoelstelling. Niet zelden steunen de vragen zelfs letterlijk op de cursus waardoor het accent te sterk ligt op reproductie van memoriseerde leerstof. Verhoudingsgewijs zijn de vragen ook veel meer kennis- dan toepassingsgericht. De transfer van het geleerde naar nieuwe toepassingen en de link met de actualiteit zijn onbestaande. Dit alles is weinig of niet indicatief voor een hoger verwerkings- en beheersingsniveau. Hergebruik van examenvragen voor verschillende groepen getuigt van een weinig professionele ingesteldheid en hypothekeert de validiteit van de resultaten.

Het feit dat bepaalde vragenreeksen reeds tijdens de doorlichting werden bijgestuurd duidt op een veranderingsbereidheid en ontwikkelingsdynamiek binnen de vakgroep.

De studieresultaten liggen in de lijn van de klasgemiddelden en de meeste leerlingen slagen voor het vak. De school kan voldoende verantwoorden dat ze de attesten over de basiskennis van het bedrijfsbeheer (SO 2008/01) rechtmatig toekent.

Leerbegeleiding De lessen verlopen meestal leraargestuurd met het onderwijsleergesprek als dominante werkvorm. Het projectmatig werken en het doelgericht hanteren van gevarieerde werkvormen (competentieontwikkeland) komen in de klaspraktijk weinig aan bod. Leerlingen met vragen kunnen rekenen op ondersteuning. De leerlingen weten wat van hen verwacht wordt bij de herhalingsoverhoringen en ontvangen voldoende feedback over hun resultaten. De leerlingen leren slechts sporadisch om, zoals het leerplan vraagt, op een zelfstandige wijze relevante en toegankelijke informatie te vinden, te selecteren en te gebruiken.

Deskundigheidsbevordering Ondanks de initiële vakbekwaamheid en betrokkenheid ontbreken er afspraken voor inventarisatie en gepaste verdeling van leerinhouden, leerlijnstructuren en specifieke vaardigheden als belangrijke stap tot een volwaardige leerplanrealisatie in beide studierichtingen. Op schoolniveau is er ook onvoldoende structureel overleg om eventueel bepaalde items van het leerplan binnen andere vakken te realiseren.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	neen
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, doeltreffendheid.

Motivering

De school verantwoordt haar leerbegeleiding vanuit een algemene visie die aansluit bij het Salesiaans opvoedingsproject. Het welbevinden van de leerlingen en het sociaal functioneren worden als voorwaarden tot leren beschouwd.

De school neemt een aantal preventieve ondersteunende maatregelen die ontstaan zijn binnen de gelijkeonderwijskansenwerking zoals: de roostering van een lestijd sociale activiteit in 1B en in 2 Sociale en technische vorming, de screening van de instromers (inschrijvingsbeleid en taaltoetsen), de studiebegeleiding, leertips per vak en een opvolgingsblad voor vakantietaken. Naast preventieve zijn er ook curatieve maatregelen zoals bijv. structurele inhaallessen en individuele remediëringsacties in alle graden. Het engagement van de leerlingen voor al deze mogelijkheden groeit doorheen het schooljaar.

De school hanteert instaptoetsen en individuele zorgplannen die regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd worden. Ze stimuleert het gebruik van activerende werkvormen en vraagt om de lessen maximaal af te stemmen op het ontwikkelingsniveau en de beleavingswereld van de leerlingen. In de praktijk resulteert dit in overwegend leraargestuurde lessen met weinig verdiepingsoefeningen of hoger reikende opdrachten. De meeste leraren hebben aandacht voor vormen van preventieve leerbegeleiding, zoals het werken met syntheseschema's en begrippenlijsten of het voorbereiden op toetsen en examens. In het kader van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren is er nood aan een verdere preventieve ondersteuning, vooral inzake het ontwikkelen en aanpassen van leerstijlen en van het bevorderen van leerautonomie en competentiegericht leren.

Via het taalbeleid tracht men begrippen als instructie- en leertaal ingang te doen vinden. Het beleid zorgt voor een krachtige leeromgeving door de vaklokalen en de ondersteuning van de technische vakken en de praktijkvakken.

Terwijl de school een structuur biedt om de klassenraden doelgericht voor te bereiden en op te volgen via o.a. het reflectierapport, zijn deze nog quasi uitsluitend vaststellend of doorverwijzend. De oorzaken van falen bij de leerlingen wordt hoofdzakelijk toegewezen aan inzet, attitudes en taalproblemen. De klassenraden besteden nog te weinig aandacht aan de omschrijving van vakinhoudelijke tekorten, het uitzetten van begeleidingstrajecten en het formuleren van remediëringsvoorstellen. De veelvuldige inbreng m.b.t. sociale en emotionele factoren is nog onvoldoende gericht op het optimaliseren van het leren en de leerbegeleiding van de individuele leerling.

Sedert vorig schooljaar implementeerde de school een digitaal leerlingvolgsysteem via het elektronisch leerplatform. Daarnaast hanteren een aantal studierichtingen nog hun eigen digitaal registratiesystemen. De beschikbare informatie is daardoor erg versnipperd en de integratie is te beperkt om een voor alle leraren toegankelijk en transparant totaalbeeld van elke leerling te geven. De onoverzichtelijke registratie en opvolging van de diagnose en de remediëring heeft een ongunstige invloed op de diepgang van de begeleidende klassenraad. De school mist hierdoor kansen voor de onderbouwing van attestering en adviezen.

Dat nog niet alle leraren leerbegeleiding als hun verantwoordelijk ervaren, blijkt uit het bijna systematisch doorverwijzen bij tekorten voor sommige vakken naar de structurele remediëring via het gelijkeonderwijskansenbeleid. Afspraken over bijvoorbeeld de formulering van vakcommentaren, de registratie van de aangeboden remediëring, het toekennen en het opvolgen van de vakantietaken en de effecten van dit alles zijn onduidelijk en worden onvoldoende opgevolgd en bijgestuurd. De initiatieven voor leerbegeleiding worden ook niet systematisch aan de ouders gecommuniceerd.

De school brengt de leerprestaties van de leerlingen in kaart, maar analyseert ze nog niet systematisch en diepgaand. Ze gaat de effectiviteit van de acties zoals de studiebegeleiding, de inhaallessen en de evolutie van studieresultaten onvoldoende na met het oog op bijsturing.

Ook de vakgroepen bouwen nog geen reflectiemomenten in. Leraren schrijven zwakke resultaten te vlot uitsluitend aan de leerlingen toe. Reflectie over een andere aanpak van de lessen ontbreekt. De integratie van actieve werkvormen, het formuleren van éénduidige en uitdagende evaluatievragen en de aanwending van duidelijke teksten en illustraties in toetsen en examens vonden nog onvoldoende ingang.

De leerlingbegeleiders staan open voor alle mogelijke verbeteruggesties. Zo is er aandacht voor het verfijnen van de zorgplannen, het uitwerken van het inschrijvingsbeleid en het zoeken naar concepten om leerbegeleiding verder vorm te geven. Het oordeelkundig gebruik van één geïntegreerd leerlingvolgsysteem is een essentiële schakel die ontbreekt om een efficiënte leerbegeleiding uit te bouwen.

4.2.2 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid.

Motivering

Vanuit het Salesiaanse opvoedingsproject besteedt de school veel aandacht aan leerlingenzorg. Zij stelt het welzijn en de betrokkenheid van haar leerlingen en het welbevinden van alle schoolparticipanten centraal. Kernwoorden hierbij zijn assistentie, hartelijkheid en redelijkheid.

Vanuit een breed zorgbeleid zet de school structuren op om via een efficiënte socio-emotionele begeleiding de stijgende zorgvraag te beantwoorden en het positief leefklimaat te bewaken.

Via het intake dossier brengt de school de beginsituatie en de zorgbehoefte van de leerlingen duidelijk in kaart. Ze heeft hierbij oog voor gezondheidsproblemen, socio-emotionele problemen of leerproblemen en verwerkt deze info in informatieve en overzichtelijke klasbeeldformulieren.

De talrijke acties op schoolniveau om de leerlingen te ondersteunen en te begeleiden situeren zich zowel op preventief als op remediërend vlak. Onthaaldagen laten eerstejaars kennismaken met de schoolcultuur. Projecten, meerdaagse uitstappen en groepsbevorderende activiteiten stimuleren de sociale vaardigheden en versterken het welbevinden, de brede en harmonische vorming en de aansluiting bij de vakoverschrijdende eindtermen/ontwikkelingsdoelen. De keerzijde van de medaille is dat er heel wat effectieve lestijd door verloren gaat.

Hoewel de school voor de begeleiding van spijbel- en probleemgedrag kort op de bal speelt, vormen de frequente en/of problematische afwezigheden van leerlingen in sommige klasgroepen een zorg. De opvolging van afwezigheden en de vermelding ervan op de rapporten beginnen effect te hebben, hoewel er op dat vlak nog een hele weg is af te leggen.

De school tracht o.a. met stappenplannen voor het sanctiebeleid een evenwicht te vinden tussen een sanctionerende en stimulerende benadering van de leerlingen, maar ze slaagt minder goed in dit opzet. Terwijl de gevolgen van het sanctiebeleid niet zelden repressief zijn, is de efficiëntie van het systeem onduidelijk.

De school werkt met specifieke begeleidingsplannen voor leerlingen met gezondheidsproblemen, leerstoornissen en/of bijkomende begeleidingsnoden. Ze roept de leraren ook voldoende op tot het geven van positieve feedback en remediërende de commentaar. Of en hoe de leraren rekening houden met de voorgestelde maatregelen wordt minder opgevolgd. Zo is de zorg voor constructieve en bemoedigende formuleringen op rapporten en adviezen leraarafhankelijk en soms ronduit zwak.

De school wil zich profileren als streng maar zorgzaam en verwacht dat de eerstelijnszorg in het drielijnenmodel de verantwoordelijkheid van de (klassen)leraren is. De cel leerlingenbegeleiding bestaande uit de graadcoördinatoren en het CLB ondersteunt hen en coördineert de begeleidingsdossiers. De opvolging van de leerlingenbegeleiding gebeurt nauwgezet maar leraren en coördinatoren gebruiken het digitaal leerlingvolgsysteem onvoldoende om problemen en begeleidingsacties te registreren en op te volgen. De signalering en opvolging van sociale en emotionele problemen gebeurt wel in de schoot van de begeleidende klassenraden.

Hoewel de meeste personeelsleden leerlingbetrokken en vlot aanspreekbaar zijn, worden talrijke zorgvragen van leerlingen onmiddellijk doorverwezen naar de cel leerlingenbegeleiding. Hierdoor is hun verantwoordelijkheid en werkdruk erg groot worden. Dit kan duiden op het feit dat de vraag om sociale en emotionele begeleiding de maatschappelijke draagkracht van de leraren en de school soms overstijgt. Het CLB en/of eventuele andere professionele instanties nemen hun rol op bij ernstige psychosociale problemen.

Hoewel men een concreet zicht heeft op de zorgvraag van de individuele leerling, is het momenteel niet mogelijk om concrete besluiten te trekken met betrekking tot de doeltreffendheid van het zorgbeleid. De school tast nog in het duister wat betreft de bereikte effecten op niveau van de cel leerlingenbegeleiding en van de klassenraden. Ze verzamelt en analyseert de begeleidingsgegevens niet systematisch en laat zo kansen liggen om dit domein verder te ontwikkelen en te verfijnen.

Men is nog niet toegekomen aan de digitale centralisering van alle gegevens over de leerlingen, waardoor de notulen van de klassenraad en de notities van de cel leerlingenbegeleiding vlot en voor alle betrokkenen toegankelijk worden. Ook de integratie tussen sociale en emotionele begeleiding en leerbegeleiding is nog beperkt.

Er is een ontwikkelingsdynamiek merkbaar in de implementatie van de sociale en emotionele leerlingenbegeleiding. Men heeft hierbij niet alleen oog voor curatieve maar ook voor preventieve maatregelen. De verantwoordelijken volgen nascholing en ondernemen initiatieven om adequater in te spelen op zorgvragen van de leerling. Er is een groeiende aandacht voor de inventarisering van problemen via het elektronisch platform.

Het pedagogisch-didactisch handelen is niet in alle vakken gericht op het nastreven van een optimale begeleiding, meer bepaald de afstemming van het onderwijsleeraanbod op de behoeften van de leerlingen. Terwijl de schoolvisie duidelijk en terecht aanstuurt op differentiatie, probeert men in de meeste vakken een veilig leerklimaat te creëren door overwegend leraargestuurde werkvormen.

Op het vlak van kwaliteitszorg verzamelt de school nog weinig gegevens rond leerlingenbegeleiding. Ze gebruikt het leerlingenvolgsysteem nog onvoldoende om deze te registreren. De graadcoördinatoren zien zelf de verzameling van alle gegevens in het elektronisch leerlingendossier en de opvolging van de remediëringen als verbeterpunten.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid.

Motivering

Het Salesiaanse opvoedingsproject dat een breed en zorgzaam mensbeeld voorstaat is het vertrekpunt en de inspiratie van de schoolvisie op evaluatie. Evaluatie mag dan niet louter cognitief zijn, moet breed zijn en rekening houden met de ontwikkeling van de leerling en met zijn/haar totale persoonlijkheid en groei. De concretisering van deze algemene missie is slechts sporadisch terug te vinden. In de visie komen inhoudelijke en organisatorische aspecten aan bod.

Organisatorisch wordt de evaluatie ondersteund door een gedifferentieerd evaluatiesysteem, dat de school echter weinig consequent toepast. Ze kiest voor een systeem van dagelijks werk en examens in de eerste

graad A-stroom, het tso en de derde graad bso. Dit is in tegenspraak met de visietekst die, in aansluiting met het leergerichte opvoedingsproject van Don Bosco, kiest voor permanente evaluatie in het bso. De permanente evaluatie wordt echter verward met gespreide productevaluatie en is vooral de optelsom van de resultaten van taken en toetsen. Bovendien zijn er voor enkele vakken nog grote toetsen en werd het systeem van dagelijks werk en examens behouden in de derde graad bso. De school zet daarmee nog vooral in op een productgerichte aanpak, procesevaluatie in de vakken krijgt vanuit het systeemniveau weinig impulsen.

Het schoolreglement vermeldt: "De leerlingen van de 1ste en 2de graad BSO hebben permanente evaluatie" (p. 10/38). Dat houdt in dat het maximum toegelaten aantal evaluatiedagen 9 lesdagen is. In de praktijk organiseert de school 19.5 tot 21.5 halve dagen. Gegeven de veelal zwakke validiteit van de evaluatie, moet in het kader van het optimaal gebruik van de lestijd het rendement van de evaluatietijd in verhouding tot de instructietijd in vraag gesteld worden. Verder gebruikt de school ten onrechte het systeem van "evaluatiedag" voor de leerlingen van 1-5 tijdens "de GIP-dag". Deze leerlingen en hun leraren mogen thuisblijven zonder dat er ook maar iets voor deze leerlingengroepen geëvalueerd wordt. Dit is in strijd met de regelgeving.

Over de inhoudelijke aspecten van de evaluatie bestaan op schoolniveau weinig regels. De school geeft hierin zeer veel vertrouwen aan de professionaliteit van de vakgroepen en van de individuele leraren. Het beleid kiest daarmee voor een evaluatiecultuur steunend op engagement en verantwoordelijkheid, maar ook op redelijkheid, verbondenheid en hartelijkheid. Deze veeleer begeleidende aanpak vraagt een hoge mate van zelfsturing door de vakgroepen, die er slechts gedeeltelijk in slagen om deze rol waar te maken. Op het uitvoeringsniveau vullen de leraren de evaluatiepraktijk naar eigen inzichten en inschattingen in.

Dat alles resulteert, qua doelgerichtheid, in een ongelijk beeld van de evaluatiepraktijk. Niet in alle vakgroepen zijn er afspraken over de inbreng van vakattitudes, de verhouding tussen kennis en vaardigheden, proces en product. De evaluatie is niet altijd evenwichtig gespreid over de (competentiegerichte) leerplandoelen en van een voldoende hoog niveau. Sommige vakgroepen verkennen wegen van competentiegerichte evaluatie die bijvoorbeeld resulteren in het ontwikkelen van doeltreffende evaluatiefiches en het hanteren van alternatieve evaluatievormen. De fiches zijn echter nog geen gemeengoed in alle studierichtingen. De uitwisseling van goede voorbeelden behoort nog niet tot de schoolcultuur. Ook de integratie van deze evaluatiegegevens in het elektronisch leerlingvolgsysteem met het oog op een totaalbeeld van elke leerling blijkt niet vanzelfsprekend. De meeste vakgroepen geven nog geen voldoende brede invulling aan de evaluatie rekening houdend met een schoolvisie, de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen, de leerplandoelen en de aanbevelingen in de leerplannen.

Naast de evaluatie van de leerinhouden beschikt de school over een gecompliceerd systeem van attitudebeoordeling. Tijdens de begeleidende klassenraden worden algemene leer- en leefattitudes besproken. De leerattitudes worden vermeld in het referentierapport, daarnaast is er nog een apart gedragsrapport waarop via een lettercode wordt gequoteerd. De opvolging gebeurt door de graadcoördinatoren en leidt niet zelden tot een getrappt systeem van gedragskaarten.

De evaluatie van stages en de geïntegreerde proef wordt niet overkoepelend gecoördineerd, maar verschillend ingevuld naargelang van de studierichting. In alle studierichtingen voldoet de organisatie van deze proef aan de reglementaire richtlijnen m.b.t. het geïntegreerd karakter, de proces- en productevaluatie en de inbreng van externe jury. De inbreng van de algemene vorming is veeleer beperkt. De beoordeling van de stages en de geïntegreerde proef is voldoende transparant en de gebruikte criteria zijn voldoende expliciet/ genoeg gelinkt aan de leerplandoelen. Het belang van de studieresultaten voor de stage en de geïntegreerde proef bij de eindbeslissing staat niet vermeld in het schoolreglement bij de richtlijnen over de evaluatie en de deliberatie.

De school beschrijft de functies die zij aan evaluatie wil toekennen. Evaluatie mag zich niet beperken tot resultaatbepaling als basis voor de studiebekrachtiging, maar dient tevens als bron van reflectie voor leerling en leraar gehanteerd te worden. De evaluatie blijkt een instrument voor probleemdetectie te zijn, maar ze stuurt het onderwijs- en leerproces nog niet. Problematische resultaten resulteren doorgaans in een reflectierapport en een remediërsaanbod binnen onder andere de gelijkeonderwijskansenwerking. Dit gebeurt over het algemeen consciëntieus, maar het is niet duidelijk of het aanbod altijd doeltreffend is.

afgestemd op de reële remediëringsnoden.

Voor de deliberatieprocedure hanteert de school een visie en criteria waarbij redelijkheid, Salesiaans engagement en een prospectieve houding voorop staan. De werking van de delibererende klassenraad is opgenomen in het schoolreglement. De motivering van de B- en C-attesten gebeurt met standaardformuleringen, die een individuele beslissing onvoldoende onderbouwen. Ouders en leerlingen krijgen weliswaar mondeling toelichting, maar er is geen gesynthetiseerde verantwoording voorhanden die alle elementen omvat die hebben bijgedragen tot de beslissing van de delibererende klassenraad, zoals een inhoudelijke analyse van de tekorten en de aangeboden remediëringsinitiatieven en effecten. Het leerlingvolgsysteem inventariseert de remediëringsnoden niet vanuit de evaluatieresultaten en het registreert de effecten van de remediëring niet. Dit blijkt duidelijk uit deze motiveringslacunes. De clausuleringen zijn overwegend geformuleerd op het aanbod in de eigen school, waardoor er soms onredelijke overgangen mogelijk blijven. In de meeste gevallen ontbreekt een oriënteringsadvies in functie van een vervolgopleiding. De school honoreert hier niet de afspraken die ze via het schoolreglement met de ouders maakt. Ze voldoet hierdoor ook niet aan de correcte toepassing van de regelgeving. De school heeft inspanningen geleverd om het aantal uitgestelde beslissingen terug te dringen en in alternatieven te voorzien. Vakantietaken, gevolgd door een proef zijn een vorm van remediëring en een signaal voor opvolging en begeleiding in het volgende schooljaar. Het valt op dat voor bepaalde vakken bijv. Frans en wiskunde vaak het alternatief van de vakantietaken gehanteerd wordt en voor anderen bijv. wetenschappen veel minder of zelfs niet. Leerlingen met een tekort voor de proef krijgen een engagementsverklaring en de betrokken leraar biedt remediëring aan. De school heeft echter weinig zicht op de effecten hiervan. Bovendien neemt de delibererende klassenraad nog op kleine schaal, maar voor verschillende vakken zijn toevlucht tot uitgestelde proeven. In het schoolreglement worden bijkomende proeven mogelijk gemaakt in het geval dat het deliberatiedossier niet eenduidig is. Dit is een te vergaande interpretatie van de regelgeving, met als gevolg dat het hanteren van uitgestelde beslissingen structureel werd ingebouwd. Daarmee overtreedt de school de regelgeving die bepaalt dat de beslissing slechts kan worden uitgesteld in uitzonderlijke en individuele gevallen.

De school houdt de gegevens over de studieresultaten, de attestering, de adviezen en de vakantiewerken van de leerlingen bij. Ze analyseert deze echter niet systematisch met het oog op zelfevaluatie van de evaluatie- en deliberatiepraktijk. Ze volgt de doelgerichtheid en de doeltreffendheid van de evaluatie beperkt op. Op die manier blijven grote groepen leerlingen voor bepaalde vakken stevast tekorten vertonen. Ook klasonvoldoendes op jaarbasis voor een vak komen relatief frequent voor. Hiermee toont de school aan dat de meeste leerlingen de doelstellingen van het leerplan niet bereiken. Opvallend is dat deze jaaronvoldoendes vaak genegeerd worden bij deliberaties.

In opvolging van de zelfevaluatie is de school op korte termijn van plan haar leerlingenevaluatie bij te sturen met het oog op een mogelijke verhoging van het onderwijspeil.

De visietekst op evalueren en remediëren, het schoolwerkplan en de personeelsvergaderingen wijzen de personeelsleden op het belang van een kwaliteitsvolle evaluatie- en rapporteringspraktijk. De school heeft echter nog weinig initiatieven genomen voor de bevordering van de professionaliteit op het vlak van de evaluatie- en rapporteringspraktijk.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De school respecteert de regelgeving betreffende de aard van en het aantal evaluatiedagen niet (BVR 24-10-2001 art. 5).

De delibererende klassenraad motiveert de B- en C-attesten onvoldoende (BVR 19-07-2002 art.5, §8 en SO 64 §8.1.7).

De delibererende klassenraad motiveert de uitgestelde beslissingen onvoldoende (BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het algemeen beleid van de school vindt haar inspiratie in het opvoedingsproject van het schoolbestuur. Het schoolbestuur investeert in de vorming van het personeel om dit opvoedingsproject als draagvlak voor haar onderwijskundig beleid gestalte te geven. Hiervoor beschikt men over een aantal visieteksten die vertrekken vanuit dit pedagogisch project. De implementatie bij het personeel is nog erg divers, wat de gelijkgerichtheid bij de uitwerking van een aantal processen niet bevordert en soms ook de leerplanrealisatie hypothekeert.

De dagelijkse leiding is in handen van een directeur. De directeur wordt hierin bijgestaan door een beleidsmedewerker en een technisch adviseur coördinator. De taakomschrijving van de volledige schoolleiding is nog niet uitgeklaard.

Het beleid mist nog daadkracht. De technisch adviseur coördinator en de coördinatoren zijn het aanspreekpunt voor praktische en didactische elementen van het schoolbeleid. De kwaliteit van deze ondersteuning vertoont duidelijke verschillen. Niet alle leraren onderschrijven het mandaat van de coördinatoren. In heel wat gevallen schuiven ze hun eigen verantwoordelijkheid in de leerlingenbegeleiding door naar de coördinatoren of naar de directie. Hierdoor zijn er individuele verschillen m.b.t. inzet, lesrendement, klasmanagement en leerplanrealisatie.

De school heeft al decennia een uiteenlopend onderwijsaanbod. Ondanks uitbreidingen kampt de school jaar na jaar met een lokalennood en is het zoeken naar een optimale aanwending van lesuren. Hierdoor zijn beleidsbeslissingen veeleer gericht op het oplossen van deze problematiek. Het beleid is soms nog te veel gericht op traditie en bouwt te veel voort op bestaande situaties met graadklassen en samenzettingen tot gevolg. De gevolgen of effecten van de genomen beslissingen op korte en middellange termijn worden nog niet altijd volledig in kaart gebracht en gemeten. Zo gaat de school voorbij aan tekorten in de leerplanrealisatie en aan correcte toepassingen van de regelgeving.

Door te borgen wat goed is en via de weg van de geleidelijkheid tracht de schoolleiding de gelijkgerichtheid te bevorderen. Dit proces loopt echter erg langzaam, waardoor de effecten nog niet merkbaar zijn. Zo is bijvoorbeeld de invoering van het sanctiebeleid nog niet volledig uitgewerkt.

De school gaat ervan uit dat de leerplanrealisatie behoort tot de kerntaak van de leraar. Ze gebruikt nog te weinig gegevens zoals de resultaten om de leraren te coachen of op te volgen. Het personeelsbeleid berust te veel op vertrouwen. Samen met het pedagogisch comfort van de weekroosters en de evaluatiepraktijk bevordert dit het welbevinden van het personeel. Leraren en vakgroepen worden echter niet altijd opgevolgd m.b.t. hun klaspraktijk en hun verantwoordelijkheid rond de leerplanrealisatie en hun evaluatiepraktijk. Ook het nascholingsbeleid is te vrijblijvend. Desondanks zijn er een aantal positieve punten m.b.t. leerplanrealisatie en het competitiegericht leren, vaak op initiatief van de vakgroep. Maar deze positieve punten zijn te veel losstaande elementen in de schoolorganisatie.

De school heeft haar visie op het talenbeleid gekoppeld aan haar visie op gelijkeonderwijskansen. Ze ondersteunt die hoofdzakelijk met deze middelen. Er is geen werkgroep waar iedereen aan kan participeren. De school brengt de talige beginsituatie van de leerlingen in kaart en gebruikt de verzamelde gegevens doelgericht. Dit gebeurt hoofdzakelijk buiten de lessen. De school tracht de leraren te stimuleren tot het hanteren van meer taalgericht en communicatief onderwijs. Ze volgt dit echter niet op. Het resultaat is dat slechts een beperkt aantal vakgroepen aandacht heeft voor een toegankelijk taalgebruik in cursussen, de talige kwaliteit van de vraagstelling in de evaluatie en voor het Nederlands als instructietaal. Op schoolniveau neemt de school weinig initiatieven om een positieve omgang met taaldiversiteit en -cultuur te bevorderen. De evaluatie van de doeltreffendheid van de organisatie van het talenbeleid is zeer beperkt.

In het kader van kwaliteitszorg heeft de school recentelijk een zelfevaluatie uitgevoerd. Dit resulteerde in een sterkte–zwakteanalyse. Als concrete actie werd de uitwerking van een sanctiebeleid vooropgesteld, wat haaks op het opvoedingsproject staat. Momenteel zijn hiervoor al enkele structuren opgezet en een aantal standaarddocumenten in gebruik.

Er is nog geen gestructureerde aanpak van de interne kwaliteitszorg. Momenteel zit de school nog in de fase van het verzamelen van gegevens waarbij het personeel de beschikbare informatie onvoldoende opslaat. Hierdoor rendeert het leerlingvolgsysteem niet en kunnen effecten van leer- en zorgprocessen onvoldoende worden gemeten.

Ook is de school er nog niet toe gekomen om de onderwijsorganisatie in vraag te stellen. Nochtans heeft dit een impact op het opvolgen van de regelgeving, de effectieve lestijd en de leerplanrealisatie.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van het vak herenkappen in de derde graad bso Haarzorg.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De socio-emotionele begeleiding op schoolniveau.
- Het engagement van de meeste personeelsleden.
- De materiële ondersteuning voor project algemene vakken.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De minimale materiële vereisten voor vakonderdeel zorg voor leef – en woonomgeving en opvoedkunde.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het evenwicht tussen de leerlingenzorg enerzijds en het bewaken van de onderwijspeil anderzijds
- De onderwijsorganisatie.
- Het bewaken van de effectieve lestijd.
- De leerbegeleiding op vakniveau.
- De socio-emotionele begeleiding in de rapportering.
- De evaluatiepraktijk.
- De discrepantie tussen het opvoedingsproject en het sanctioneringbeleid.
- Het optimaal gebruik van het leerlingvolgsysteem.
- De implementatie van het talenbeleid.
- De doelgerichtheid en doeltreffendheid van de vakgroepwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- De implementatie van de onderwijskundige visie van het opvoedingproject.
- De doelgerichte opvolging van de onderwijskundige processen en vakgroepwerking.
- De systematische aanpak van kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken in de derde graad bso.

Wat betreft de regelgeving

- De reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex secundair, art. 15, 7°) Besluit van de Vlaamse Regering 31 08 2001 artikel 5 paragraaf 1 (opvolging inspectie).
- De motivatie van de B- en C-attesten conform BVR 19-07-2002 art.5, §8 en SO 64 §8.1.7. (opvolging inspectie).
- Toekennen en motiveren van uitgestelde beslissingen toekennen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2. (opvolging inspectie).
- Het schoolreglement rond uitgestelde beslissingen aanpassen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2. (opvolging inspectie).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Haartzorg	X	
Graad 3 BSO Kantoor	X	
Graad 3 BSO Organisatiehulp	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-09-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

BEPERKT GUNSTIG

omwille van De reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex secundair, art. 15, 7°) Besluit van de Vlaamse Regering 31 08 2001 artikel 5 paragraaf 1 (opvolging inspectie).

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-09-2016 opnieuw een controle uit.

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De B- en C-attesten motiveren conform BVR 19-07-2002 art.5, §8 en SO 64 §8.1.7. (opvolging inspectie).

het toekennen en motiveren van uitgestelde beslissingen toekennen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2. (opvolging inspectie).

Het schoolreglement rond van uitgestelde beslissingen aanpassen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2. (opvolging inspectie).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-09-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hubert Van Tendeloo de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	